

4. Waardig is het Lam

De boodschap die Jezus richt aan de gemeenten in hoofdstukken 1 tot 3 maakt enkele dingen duidelijk m.b.t. Jezus en zijn kerk (in ruime zin) en zijn kerken (afzonderlijk):

- hij kent ze
- hij weet precies wie of wat ze zijn
- hij is op de hoogte van de omstandigheden waarmee ze te maken krijgen
- hij weet wat ze nodig hebben
- hun situatie, goed of slecht, verhindert hem niet om hen te bemoedigen
- Ook al bemoedigt hij, Jezus laat toch niet na om duidelijk te signaleren wat niet gaat en wat hen belet om een beter getuigenis te geven in de maatschappij waarin ze leven.
- Hij doet dat echter niet om te culpabiliseren of om te berispen, en zeker niet om te stigmatiseren! Vertrekkend van een vaststelling suggereert hij een oplossing en geeft de zekerheid dat de inspanningen en moeilijkheden die horen bij het kerk-zijn niet tevergeefs (zullen) zijn, ook al lijkt dit vaak anders. Voor hen die in Jezus geloven en zijn uitnodiging serieus nemen, is er de belofte om samen met hem een gelukkig einde te beleven.
- Hij bevestigt nog eens dat hij terugkomt, zoals beloofd...

Wat een bemoediging moet dit geweest zijn voor de gemeenten! De Heer in wie ze geloofden, zonder hem echter gezien te hebben, hield van hen, was hen nabij en moedigde hen aan om hem te verwachten.

'Een hogere vlucht nemen'

De hoofdstukken 1 tot 3 gaan over directe problemen en zorgen van de kerken uit die tijd, en bij uitbreiding van de universele kerk doorheen de eeuwen. Het zijn hoofdstukken die zich richten op het heden, maar telkens met een oog ook op de toekomst: op basis van vaststellingen (heden) wordt iedere gemeente opgeroepen om inspanningen te leveren (toekomst) in afwachting van Jezus' wederkomst (toekomst).

Waarschijnlijk kende Johannes wel de toestand van die gemeenten, en was hij niet verbaasd over een aantal dingen die hij hen van Godswege moest meedelen. Maar wat dan m.b.t. de toekomst van die kerken? Zouden ze erin slagen om de Heer te blijven verwachten te midden van zoveel uitdagingen? Immers, hoewel hopen en toekomstprojecties maken eigen lijkt te zijn aan de mens, behoort de toekomst ons niet toe. Wie kan ons met zekerheid zeggen wat die toekomst zal zijn?

Hoofdstuk 4 neemt ons mee naar het onbekende en mysterieuze terrein van de toekomst. Voor Johannes die in visioen verkeert gebeurt dit zelfs geografisch. Het visioen begint op het eiland Patmos (1:9-11) waar concrete situaties in het heden aan bod komen (H. 1-3). In H. 4 wordt hij aangespoord om een hogere vlucht te nemen, om op te stijgen naar de hemel (4:1) en een open deur binnen te gaan, zodat hem kan getoond worden "wat hierna gebeuren moet".

- 'Een hogere vlucht nemen' om beter te kunnen zien...
Hoe doe jij dat wanneer situaties zo moeilijk worden dat je niet meer verder ziet dan je neus lang is?
- Waarom wordt volgens jou de toekomst eerst getoond als iets wat enkel toegankelijk is op uitnodiging, vanuit de hemel en via het beeld van een open deur?

Denken aan de toekomst, uit nieuwsgierigheid, bezorgdheid of angst maakt deel uit van het menszijn, of je nu gelovig bent of niet. Hier wordt de toekomst gedeeltelijk onthuld aan Johannes, niet omdat hij het zelf vroeg, maar omdat God hem dat wilde tonen.

De hele scene heeft iets grappigs. Een stem zegt tot Johannes: "Kom hierboven, dan laat ik je zien wat er hierna gebeuren moet." Wanneer Johannes dan kijkt, is de deur die hij verondersteld wordt binnen te gaan en die toegang geeft tot de toekomst, ontoegankelijk... hoog in de hemel. Wat kan hij doen om in te gaan op die aantrekkelijke uitnodiging? Niets. Voor de tweede keer echter raakt hij 'in vervoering' (NBG: vervoering des geestes). Nu kan hij zien wat er zich aan de andere kant van die deur bevindt. Johannes ziet de toekomst...

De toekomst

Laten we de context even situeren. De tekst die we bestuderen was gericht aan kerken die leefden met onzekere toekomstperspectieven. En nu hebben ze door Gods tussenkomst toegang tot informatie over de (en hun!) toekomst. Wat is het eerste beeld dat ze te 'zien' krijgen?

Openbaring 4:1,2: "Op hetzelfde moment raakte ik in vervoering. Er stond een troon in de hemel en

daarop zat iemand. ³Degene die daar zat had een uiterlijk als van jaspis en sarder, en rond de troon was een regenboog die eruitzag als smaragd.”

Wat is je reactie op het gegeven dat het eerste beeld, de eerste informatie, de eerste gewaarwording die Johannes (en dus de gemeenten) ontvangt gaat over de almachtige God?

Het is interessant te zien dat het eerste beeld over de toekomst die God geeft aan zijn gemeente het beeld is van zichzelf op de troon in volle glorie. Voor ons, die vrijheid gewoon zijn, kan dit banaal lijken. Probeer u echter de gemeenten voor te stellen die leven onder het Romeinse juk en die kort daarna vervolgd zouden worden: wat een vreugde, wat een bemoediging in penibele omstandigheden te weten dat God hun toekomst was. En wel degelijk de God die Heer is van het universum!

Wist u dat de koning op zijn troon het beeld is van een koning die oordeelt?

In het O.T. wordt er altijd geoordeeld vanop de koninklijke troon. Iedere keer dat de koningstroon ter sprake komt kun je een uitspraak of vonnis verwachten, positief of negatief, t.a.v. een dienstknecht. Wat een indruk moet dit nagelaten hebben: de deur binnengaan die uitgaat op de toekomst, en oog in oog komen te staan met de Koning van het universum, gezeten op zijn troon en dus op het punt staand een oordeel uit te spreken! Als je er goed over nadenkt, dan is het alsof de Heer wilde dat zijn kerk iets belangrijks begreep: de toekomst wordt niet onthuld opdat de kerk zich zou voorbereiden op komende gebeurtenissen, maar op een ontmoeting die beslissend zou zijn, en voor hen, de gelovigen, bevrijdend.

- **Wat is het verschil tussen zich voorbereiden op komende gebeurtenissen of op een ontmoeting?**
- **God stelt zich a.h.w. voor als zijnde de toekomst, de toekomst die ons te wachten staat. Dit houdt in dat de gebeurtenissen waarover de Openbaring spreekt aan hem onderworpen zijn. Wat doet het jou als je dit weet? Op welke manier kan dit invloed hebben op de manier waarop je de openbaring van Christus begrijpt en doorgeeft aan wie ze niet kent?**

Het thema van Gods **nabijheid** vind je ook terug in het boek Openbaring wanneer in H 1-3 allusie gemaakt wordt aan het heiligdom in de woestijn, en meer bepaald aan het heilige, waar de zevenarmige kandelaar zich bevond. In het heilige der heilige, aan de andere kant van het gordijn, bevond zich de ark van het verbond, met daarop het verzoendeksel (*kaporeth: zetel der genade*). Daar manifesteerde Gods tegenwoordigheid (zijn glorie) zich (de *SHEKINAH*). Johannes' 'vervoering' komt dus overeen met een verplaatsing van het heilige naar het heilige der heiligen. Hij komt dus bij de plaats waar God 'zetelt' en waar Hij zijn glorie toont. De plaats vanwaar hij regeert vanop zijn troon. Het goede nieuws is dat daar waar vroeger het gordijn dicht was (geen vrije toegang tot God), Johannes de deur wijd open ziet staan, en dat hij er nu op Gods uitnodiging en handelen, er vrij binnen kan gaan. God wil geen barrières tussen zichzelf en zijn kinderen!

Hij die op de troon gezeten is

Hoewel Openb. 4 verder gaat met een beschrijving van de troonzaal en zij die er aanwezig zijn (Op 4:4-8) gaat het centrale gedeelte van de tekst over degene die op troon gezeten is. Heel verrassend wordt hij zo omschreven: **“Heilig, heilig, heilig is God, de Heer, de Almachtige, die was, die is en die komt.”**

Hier is de uitleg die gegeven werd in de eerste studie van dit kwartaal op zijn plaats: **“Wist u dat deze woorden volgens joodse geleerden de naam van YHWH weergeven? De meest heilige naam van God voor gelovige joden is YHWH (het tetragrammaton). De naam is zo heilig dat ze hem nooit uitspreken. Wanneer ze de Heilige naam van God in de Bijbel tegenkomen lezen ze in plaats daarvan 'Adonai', wat 'Heer' betekent. Maar rabbi's verklaren de naam met het werkwoord ZIJN, **Hij die was, die is en zijn zal**. Hij die altijd aanwezig is en zich aanpast aan de omstandigheden.”**

Die naam wordt ook toegekend aan hij die op de troon zit en die leeft tot in eeuwigheid: **“Telkens als deze wezens lof, eer en dank brengen aan degene die op de troon zit en die tot in eeuwigheid leeft, ¹⁰werpen de vierentwintig oudsten zich neer voor hem die op de troon zit, en aanbidden hem die leeft tot in eeuwigheid”** (4:9,10)

Het hoofdstuk eindigt met de woorden: **“U komt alle lof, eer en macht toe, Heer, onze God, want u hebt alles geschapen: uw wil is de oorsprong van alles wat er is.”** (4:11)

Even op een rijtje zetten wat over God gezegd wordt: hij is 3x heilig – Heer – almachtig - hij was, is en komt – Hij ontvangt eerbetoen – Hij zit op de (zijn) troon – Hij leeft tot in eeuwigheid!

Opmerkelijk (vooral omdat het gaat over een Openbaring die God zelf doet aan zijn kerk, de kerk van toen, maar ook aan de universele kerk door alle eeuwen heen): de waardigheid die de 24 oudsten en de 4 wezens hem toekennen staat niet in functie van alle eigenschappen die hierboven werden opgenoemd. God is waardig omdat Hij niet enkel de Schepper is ('[U hebt alles geschapen](#)'), maar ook de 'Onderhouder' van de schepping ('[uw wil is de oorsprong van alles wat er is](#)'). (v. 11)

God laat zich beschrijven als 'waardig' door de manier waarop Hij alles in het werk stelt om te scheppen en de schepping te onderhouden. Wat vind je hiervan? In hoeverre verschilt dit van de manier waarop mensen zichzelf of anderen waarde of waardigheid toekennen? En hoe helpt dit ons om onze eigen waardigheid en onze opdracht als kind van God te zien en vorm te geven?

Ergens heeft de Heer gewild dat wij de waardigheid die de hemelse wezens Hem toekennen zouden delen. Hij heeft ons geschapen met de mogelijkheid om heel bewust onze vaardigheden ten dienste te stellen van de schepping. Hij heeft ons fundamenteel waardig geschapen. We zijn zijn vertrouwen waard, en beschikken over de nodige kwaliteiten en eigenschappen om op hem te lijken in ons handelen.

Het lam, midden voor de troon

Opschudding in de troonzaal: de koning wil zijn recht om te oordelen delen. Alleen... wie kan dat? Wie kan zijn als God, wie is even waardig? Dit is de eerste beschrijving die God geeft in het boek Openbaring van degene die samen met hem kan oordelen: hij moet waardig zijn!

Begrijpelijk dat Johannes verdriet heeft (v. 4): als niemand waardig is om het boek met zegels te openen kan God niet oordelen. En laat dat oordeel nu synoniem zijn van bevrijding, verlossing, recht die wordt gedaan aan hemzelf en aan de kerken aan wie de boodschap in eerste instantie werd gestuurd! Wie zou niet wenen wanneer elke hoop op bevrijding in rook opgaat?

Gelukkig is er toch iemand die waardig is: "[Toen zei een van de oudsten tegen mij: 'Wees niet verdrietig. Want de leeuw uit de stam Juda, de telg van David, heeft de overwinning behaald, en daarom mag hij de boekrol met de zeven zegels openen.'](#) ['Midden voor de troon, tussen de vier wezens en de oudsten, zag ik een lam staan. Het zag eruit alsof het geslacht was en het had zeven horens en zeven ogen; dat zijn de zeven geesten van God die over de hele wereld zijn uitgestuurd.](#) (5:5,6)

Dit is echter niet de enige beschrijving van dat wezen dat waardig is om met God te zetelen. De oudsten en 4 wezens geven nog meer details: "[ze zetten een nieuw lied in: 'U verdient het om de boekrol te ontvangen en zijn zegels te verbreken. Want u bent geslacht en met uw bloed hebt u voor God mensen gekocht uit alle landen en volken, van elke stam en taal. ¹⁰U hebt voor onze God uit hen een koninkrijk gevormd en hen tot priesters gemaakt. Zij zullen als koningen heersen op aarde.'](#)" (5:9,10)

De beschrijvende taal wordt een taal van de cultus (niet verwonderlijk wanneer je bedenkt dat Johannes in zijn visioen zich verplaatst in het heiligdom), nauw verbonden met de rol die degene die beschreven wordt als een lam gespeeld heeft voor de mensen op aarde. Bovendien is hij, die vol engagement op aarde heeft geleefd, erin geslaagd om de mensen weer bij God te brengen. Ze zijn Gods volk geworden, en tegelijkertijd ook priesters die op aarde kunnen regeren.

Indien het lam waardig is dan is het ook weer omdat hij al zijn capaciteiten heeft ingezet om de mensen te hulp te komen. Hij was zelfs bereid om zich helemaal te geven (beeld van het offer) om dit te doen slagen. Het lam was actief op aarde in dezelfde geest die ook Gods handelen kenmerkt.

- Kun je uit dit alles een manier afleiden om Gods bevrijdende boodschap door te geven die waardig is en in overeenstemming met die van het lam bij de troon?
- Wat zou het verband kunnen zijn tussen het feit dat het Lam in staat was om de troon te bestijgen om te oordelen en over het universum te regeren, en de mensen die 'voor God gekocht zijn' die ook waardig zijn bevonden om te regeren op aarde? Wat kan u 'waardig maken' om te regeren hier op aarde?

Tot slot: Misschien lijkt jouw situatie op een van die kerken uit Openb. 1-3. Misschien lijkt de horizon vanuit jouw standpunt niets goeds in petto te hebben. Ik bid opdat de boodschap van H. 4 en 5 jou helpen om met de hulp van Gods geest 'een hogere vlucht te nemen', om op die manier je toekomst te zien vanuit Gods perspectief. Ik bid dat je je toekomst kunt zien als een ontmoeting met je Schepper, je Verlosser. Mocht Hij ondertussen van ons maken wat Hij eigenlijk wil dat we worden: mensen die in staat zijn om te leven in relatie met Hem, in staat ook om Hem bekend te maken aan anderen en in staat om te handelen zoals Hij (Openb. 4:9,10).